

De roskorenmolen

In 1962 werd door dr. J. M. G. van der Poel en C. G. Reinders een onuitgegeven handschrift van C. Reinders (1820-1878) alsnog uitgegeven. Cornelis Reinders schreef dit werk omstreeks 1855, n.a.v. een prijsvraag die door het Genootschap ter bevordering van nijverheid te Onderdendam was uitgeschreven.

Deze prijsvraag leverde vele tekeningen van verbeterde landbouwwerktuigen op, die o.a. door S. Berghuis, tekenleraar te Groningen, waren gemaakt. Vervolgens werd C. Reinders gevraagd bij deze tekeningen een beschrijving te maken.

De uiteindelijke bedoeling was dit geheel uit te geven, doch door verschillende oorzaken is dit er uiteindelijk niet van gekomen. Het manuscript bleef dus op de

plank liggen, tot 1962, toen het alsnog onder de titel "Landbouwtechniek en rationalisatie in het midden van de 19e eeuw" te Warffum en in eigen beheer werd uitgegeven. Tevens werden de tien losse vellen met ruim 140 tekeningen er aan toegevoegd.

Naast een inleiding en een korte levensschets van Cornelis Reinders, worden in tien hoofdstukken de tekeningen op de vellen van een uitgebreide beschrijving voorzien.

Op plaat VIII worden de werktuigen tot het verkleinen van veevoeder weergegeven en hieruit neem ik de tekening van Barrett's korenmolen over en uit de beschrijving het bijbehorende tekstdeel.

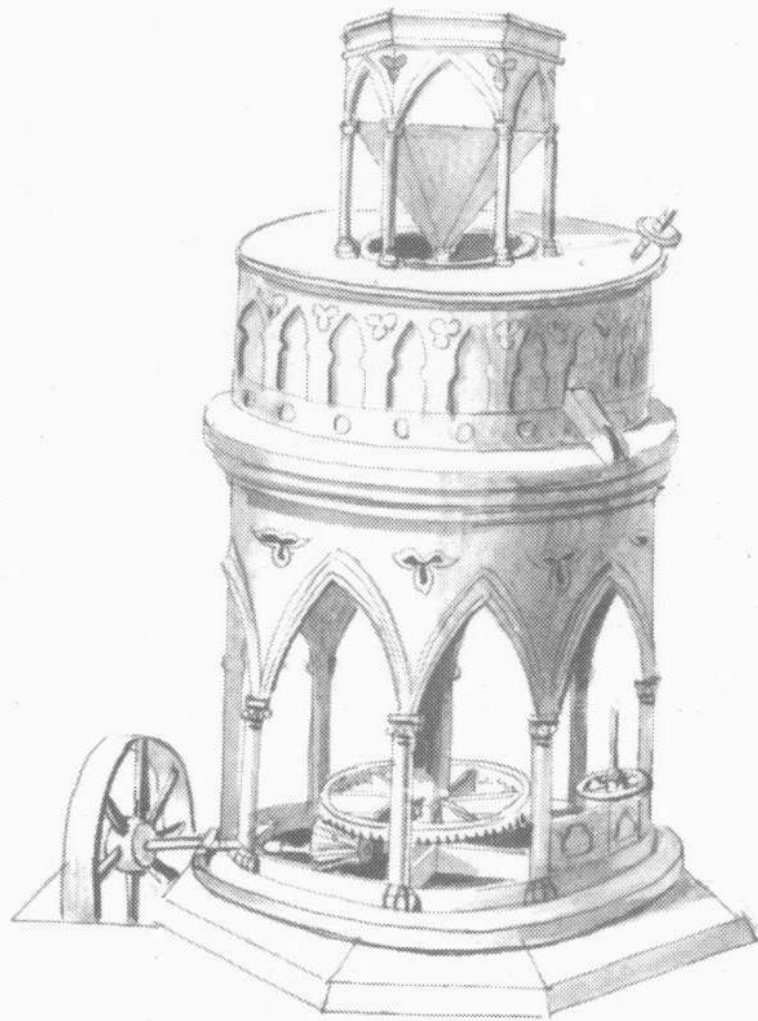
Barrett's korenmolen

(Fig. 4)

is dan een daarvoor dienstig werktuig, dat voor paardekracht is ingerigt. Niet alleen is deze molen geschikt voor het breken en tot meel malen van granen en boonen tot veevoeder, maar ook om meel te malen voor huishoudelijk gebruik. De stoel a, waarop de steenen worden gedragen is in smaakvollen vorm vervaardigd van gegoten ijzer en rust op een voetstuk, waarop dezelve is bevestigd. Op dezen stoel liggen in eenen ijzeren kast b afgesloten de twee maalsteenen en daarboven is een trechter c geplaatst waardoor het graan regelmatig tusschen de steenen wordt gevoerd. De beweging wordt aan den ondersten of loopenden steen gegeven door de twee konische raderen, die in den voet van den stoel liggen en waarvan het groote rad d is bevestigd op de spil, waarop de loopende steen is geplaatst. Het kleine rad e zit op de spil van de schijf f, welke schijf zijne beweging ontvangt door eenen riem van uit eenen rosmolen.

Is men nu op eene boerderij voorzien van eenen rosmolen, waardoor bv. een dorschmachine of een karn wordt in beweging gebracht, dan kan deze tevens dienen om een en dusdanigen molen in beweging te brengen. De paarden van den landbouwer hebben in den regel des winters geen werk en in dien tijd worden juist de meeste granen vervoerd, zij kunnen dus bijna als vergeefsche [gratis] kracht worden beschouwd om het graan dat voor den veestapel benodigd is tot meel te malen en in plaats van het graan langs slechte wegen naar den loonmolen heen en terug te vervoeren, kunnen zij dien tijd voor den rosmolen worden gebruikt en op de boerderij het graan zelf malen.

Is het meelmalen door menschenkracht niet voordeelig, door paardekracht wordt in de gegevene omstandigheden zulks wel voordeelig en is het gebruik van deze maalmolens aan te bevelen en bovenal voor die veehouders, die om welke redenen dan ook, hun vee het graan ongemalen voorzetten, waardoor zoo veel aan voedsel nutteloos verloren gaat.

*Drie paardenkracht korenmolens met
horizontale steenen van Barret.*

Bron:

Landbouwtechniek en rationalisatie in het midden van de 19e eeuw

Een onuitgegeven handschrift van C. Reinders (1820-1878)

Dr. J. M. G. van der Poel en C. G. Reinders

Uitgeven in eigen beheer, Warffum, 1962, 58 p. linnen, 24,5 x 40 cm, geïllustreerd, inclusief 10 losse vellen van 48 x 38 cm, met ruim 140 tekeningen.

Nabericht:

Cornelis Reinders is een kleinzoon van Geert Reinders (Bedum, 19 april 1737 – Bellingeweer, 4 februari 1815). Geert Reinders was een autodidact en één van de grondleggers van de immunologie, die als eerste de vaccinatie tegen een virusziekte (in dit geval de runderpest) ontwikkelde.

Meer informatie over hem is te vinden op Wikipedia:
[http://nl.wikipedia.org/wiki/Geert_Reinders_\(1737-1815\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Geert_Reinders_(1737-1815))

Dit document is onderdeel van de homepage van B. D. Poppen.

<http://www.bdpoppen.nl>